Kindercentrum Eigenwijs

Pedagogisch Beleidsplan

januari 2026

Inhoud

Voorwoord 3

Inleiding 4

De missie van Kindercentrum Eigenwijs 5

1. Pedagogische visie 6

Spelen, ontwikkelen en ontmoeten 7

Wisselwerking kind en omgeving 7

2. Pedagogische visie in de praktijk 8

Veiligheid 8

Structuur en stabiliteit 8

Pedagogisch Beleidsmedewerker/coach 9

3. Pedagogische uitgangspunten 9

4. Pedagogische vernieuwing en harmonisatie 9

5. Waarden en normen 9

Opvoeden met verschillende waarden en normen 10

6. Ontwikkelingsfasen van de kinderen 10

Motorische ontwikkeling 10

Ontwikkeling van de zintuigen 10

Sociaal-emotionele ontwikkeling 10

Taalontwikkeling 11

Ontwikkeling van leren en denken 11

7. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) 12
Taal en woordenschat 12
Praten en luisteren 12
Ontluikende geletterdheid 13
Voorbereidend rekenen 13
Motoriek 14
Wereldoriëntatie 15
Sociaal-emotionele ontwikkeling 15
Muziek 16
Ontwikkelingsstimulering in samenwerking met ouders 16
Overgang naar de basisschool 16
8. Verzorging 16
Lichamelijke veiligheid 16
Hygiëne 17
Eten en drinken 17
De ontwikkeling van zindelijkheid 17
9. Dagindeling 17
Op de groep bij de peuters 17
Op de groep bij de dagopvang 18
Teamsamenstelling 19
Dagindeling 19
Ruimtes en hoeken 19
Wenbeleid 20
Afscheid nemen 21
Ziekte 21
Feesten en rituelen 21
Uitjes 22
10. Observeren en signaleren 22
Kinderen met een handicap of beperking 23
Protocol signalen kindermishandeling 23
Acties bij het Signaleren van zorgelijke situaties en/of ontwikkelingsachterstand 23
Drie-uursregeling 25
Vierogenprincipe 25

11. Ouderbeleid 25
Visie op ouderbeleid 26
Uitgangspunten van het ouderbeleid 27
Oudercommissie 27
Klachtenregeling 28

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum Eigenwijs.

Door onze visie, de pedagogische uitgangspunten en de doelen op papier te zetten zorgen we ervoor dat we kwaliteit leveren. Ons pedagogisch handelen is zo voor iedereen inzichtelijk en versterkt onze professionaliteit.

Het pedagogisch beleidsplan biedt richtlijnen en kaders, die we inzetten bij ons dagelijks handelen op de groep. Het is ons uitgangspunt van waar we handelen. Toch vraagt het werken met kinderen soms om een aanpassing naar de specifieke situatie en het moment. Ook blijven we altijd kritisch kijken naar ons beleid en ons handelen, omdat onze inzichten en ideeën blijven ontwikkelen. Als we richtlijnen aanpassen, doen we dit altijd in overleg en wijzigen we ons beleidsplan. Hierdoor zorgen we ervoor dat ons pedagogisch beleidsplan een levend document is wat altijd aangepast kan worden aan de laatste kennis en ontwikkelingen.

Dit pedagogisch beleidsplan geeft ouders en betrokkenen inzicht in hoe wij met de kinderen omgaan en waarom we dat op die manier doen. Kindercentrum Eigenwijs werkt volgens de kwaliteitseisen in de wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen/kinderdagverblijven.

Inleiding

De missie van Eigenwijs

Op onze peuteropvang bieden we een passend aanbod voor kinderen van twee tot vier jaar, de dagopvang biedt opvang aan kinderen van nul tot vier jaar, in een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat, waarin ieder kind de ruimte krijgt zich optimaal te ontwikkelen op fysiek, sociaal, emotioneel en intellectueel niveau.

Om vorm te geven aan onze missie, zien wij de volgende punten als onze kerntaken

- Het stimuleren van de ontwikkeling. Wij stimuleren de ontwikkeling van kinderen zo breed mogelijk. We richten ons op de motorische, sociale-, emotionele-, cognitieve-, creatieve-, en taalontwikkeling. Om de ontwikkeling van het jonge kind te stimuleren gebruiken we de VVE-methode Piramide. We werken met bepaalde thema's. Hieraan hangen doelen. Ook hanteren we de doelen uit ons kindvolgsysteem Pravoo. Dit systeem geeft ons inzicht in het niveau van de kinderen. Door kinderen gestructureerd en met regelmaat te volgen hebben we goed zicht op de kinderen die meer ondersteuning nodig hebben - ook kinderen zonder VVE-indicatie - en de kinderen die meer uitdaging kunnen gebruiken. Er gelden elk thema doelen voor alle kinderen. Alle kinderen met een VVE-indicatie hebben hierbij elke maand nog een ander, aanvullend doel. Dit doel stellen we in overleg met ouders op. Naar aanleiding van de (zorg)vraag stellen we doelen vast. Elke maand krijgen ouders dit doel in het voor dat themak VVE werkboekje mee naar huis.

  We werken aan onze doelen door middel van de vier stappen uit Piramide. Naast de thematische activiteiten die vastgesteld zijn door ons en Piramide krijgen kinderen ook tijdens hun vrije spel de ruimte om aan hun doelen te werken. Dit kan zijn door het voorlezen van boeken, het bestuderen van de woordkaarten die verspreid door de ruimte hangen of door het verven met hun handen en/of voeten. Zowel de activiteiten als de ruimte zijn erop ingericht om de peuters zoveel mogelijk rijke ervaringen te bieden.

- Volgen en signaleren. Elke opvang heeft de taak ieder kind op een systematische, methodische wijze te volgen in zijn/haar ontwikkeling en welbevinden. En indien daarvoor aanleiding is, zorg te dragen voor gerichte signalering. Wij werken bij Eigenwijs met een kindvolgsysteem en met een mentor. Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Deze zal de ontwikkeling in kaart brengen en alle zorg- en hulpvragen bij ouders neerleggen. Ook bijzondere overdrachten en de portfolio wordt door de mentor bijgehouden en verzorgd.

Ouders kunnen met vragen ook bij de mentor terecht. Zo proberen we 1 aanspreekpunt te creëren. Omdat we alle risico's uit willen sluiten dat er kindjes zonder mentor komen te zitten, is er voor iedereen een 2e mentor aangewezen. Dit staat in het kindvolgsysteem genoteerd. Bij ziekte of verzuim zal de tweede mentor de portfolio en ontwikkeling van het kind overnemen.

We volgen de ontwikkeling van de kinderen ieder half jaar met Pravoo, een zogenaamd kindvolgsysteem. Hierin houden we gestructureerd bij waar de kinderen zich bevinden in hun ontwikkeling. Binnen dit systeem hebben wij een aparte module waarin we VVE-kinderen nog gedetailleerder kunnen volgen. Naast Pravoo observeren wij de kinderen natuurlijk ook dagelijks tijdens groepsactiviteiten en tijdens één op één momenten.

Aan de hand van de gegevens in Pravoo kunnen we zien of een kind wellicht meer ondersteuning of meer uitdaging nodig heeft. Niet alleen op algemene doelen, maar ook op specifieke ontwikkelingsgebieden. Elk thema kijken we met de leidsters en de mentor van het kind hoe de ontwikkeling van het kind verloopt en welke (nieuwe) doelen hieruit voortvloeien

- Vormgeven doorgaande ontwikkelingslijn. De opvang is een schakel in de ontwikkeling van kinderen en daarmee een essentiële partner in de uitvoering van lokaal jeugdbeleid.

In het verlengde van bovenstaande kernopdracht heeft onze opvang ten aanzien van ouders een opdracht op het gebied van afstemming, informatie-uitwisseling en overleg. Tevens vervult onze opvang voor ouders een belangrijke 'vraagbaakfunctie': het is een laagdrempelige voorziening waar opvoedingsuitwisseling plaatsvindt en een plek waar ouders diverse opvoedingsvragen- problemen neerleggen. Onze opvang heeft daarin de verwijzende opdracht en fungeert als intermediair bij het tot stand brengen van een opvoed ondersteunend aanbod.

- Ontwikkelingsgericht: het bieden van optimale ontwikkelkansen, het stimuleren van brede ontwikkeling, centraal staat; spelen is leren en ontwikkelen.
- Preventief: onze opvang levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen en tijdig signaleren van ontwikkelingsachterstanden en draagt zorg voor een ononderbroken ontwikkelingslijn.
- Basisvoorziening: om aan te geven dat onze opvang in gelijke mate voor elk kind toegankelijk moet zijn.

Bij Eigenwijs wordt het kind de ruimte geboden om te spelen, te ontwikkelen en te ontmoeten. Er wordt veel zorg besteed aan de manier waarop de kinderen worden opgevangen. Deze zorg is mede gericht op de sfeer in de groep zodat de kinderen met plezier naar de opvang komen. De basishouding van de leidsters wordt gekenmerkt door warmte en aandacht voor elk kind individueel en in de groep.

In het voorschoolse traject biedt onze opvang een prettige omgeving die zoveel mogelijk aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. Een kind van rond de twee jaar kan daar aan toe zijn. Het kind kan bij ons in een stimulerende omgeving contact leggen met leeftijdsgenootjes. Onze opvang is voor het kind een plek die zoveel mogelijk aan zijn leeftijd is aangepast.

Wij passen ons aan aan de behoeftes van het jonge kind. Zo zorgen wij voor dezelfde gezichten op de groep. Dit is belangrijk voor de binding en het vertrouwen van het kind.

1. Pedagogische visie

Het is belangrijk dat kinderen evenwichtige, sociale, zelfstandige personen worden die een goed gevoel van eigenwaarde hebben. Bij Kindercentrum Eigenwijs werken we vanuit die visie en kunnen daardoor een eigen belangrijke bijdrage leveren. Het worden van een evenwichtig mens heeft te maken met het verwerven van zelfstandigheid, sociale omgang en een goed gevoel voor eigenwaarde.

De bijdrage van de opvang bestaat uit het volgende:

Het sociale aspect wordt gestimuleerd door:

- Het geven van het goede voorbeeld en voorbeeld gedrag
- Het positief benaderen
- Het stimuleren van samen delen en samen spelen
- Leren overleggen en compromissen sluiten
- Leren dat kinderen een keuze hebben, door te leren dat ze ook “nee” mogen zeggen.

De zelfstandigheid wordt bevorderd door:

- Opdrachtjes te geven
- Te laten helpen
- Zelf de stoel/kruk weg te zetten, op te ruimen, leren zelf de jas aan te doen, kortom zelfredzaamheid bijbrengen
- Te stimuleren om dingen zelf te doen en daarna pas te helpen als het niet lukt

Het gevoel voor eigenwaarde wordt bevorderd door:

- Te laten merken dat resultaten niet het belangrijkste zijn, maar dat plezier in wat het kind doet voorop staat
- Een kind te stimuleren in wat het kan, eruit proberen te halen wat erin zit
- Te complimenteren

Spelen, ontwikkelen en ontmoeten

De opvang is voor kinderen een plek waar ze spelen, ontmoeten en ontwikkelen. Door te spelen in nabijheid van en samen te zijn met andere kinderen, ontmoeten ze anderen en leren daarvan. Door ontmoeten en spelen, ontwikkelen kinderen zich. De opvang is een plek waar kinderen kennismaken met nieuw spel en spelmateriaal. Ze komen daarnaast vaak voor het eerst in aanraking met leeftijdsgenootjes. Het verblijven in een groep maakt dat kinderen, onder leiding van een leidster, leren van en met elkaar. De opvang stelt eisen aan kinderen, maar werkt nadrukkelijk niet toe naar vastgelegde eindtermen. Een voortvloeisel van het samenbrengen van jonge kinderen is dat ouders met jonge kinderen elkaar ontmoeten. Ze hebben daardoor contact en kunnen onderling informatie uitwisselen. Op Eigenwijs worden met enige regelmaat cursussen en bijeenkomsten georganiseerd voor en door de ouders om de ouders betrokken te houden bij het spelen en ontwikkelen van de kinderen.

Wisselwerking kind en omgeving

Een kind dat de opvang bezoekt is niet meer blanco. Het draagt al een bagage aan ervaringen met zich mee, waardoor het gedeeltelijk al is gevormd. In principe heeft ieder kind een drang om te leren en te ontdekken. De omgeving is daarbij een stimulerende factor en kan richting geven aan de ontwikkeling. Met andere woorden, tussen kind en omgeving is sprake van een wisselwerking. Daarom wordt op de peuteropvang een omgeving gecreëerd waarin een kind zich veilig, geborgen en vertrouwd voelt. Pas dan kan een kind positieve ervaringen opdoen om van te leren en ontdekken.

Die veilige, geborgen en vertrouwde omgeving wordt gecreëerd door:

- Een kind vrijheid te bieden, waardoor het een eigen plek binnen de groep kan zoeken en vrij kan spelen.
- Het hanteren van een structuur in de dagdelen, waardoor kinderen weten wat hen te wachten staat.
- De groep en groepsruimte een herkenbare plek te laten zijn voor de kinderen. Dit betekent dat er gewerkt wordt met een vaste groepsindeling en een vaste leidster op de groep.
- De kinderen zodanig te benaderen dat ze het gevoel krijgen dat ze er mogen zijn. Dit wordt tot uiting gebracht door het geven van aandacht, een positieve benadering, het geven van complimenten en hulp daar waar nodig.
- Een kind proberen te begrijpen, waarbij contact met de ouders over het kind van essentieel belang is.

2. Pedagogische visie in de praktijk

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in wisselwerking met de omgeving. Een kind wordt geboren met een bepaalde aanleg en eigenheid en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Voor een goede ontwikkeling van het kind is de houding van de leidster van wezenlijk belang. De houding van de leidster dient gericht te zijn op een liefdevol en aandachtig begeleiden, ondersteunen en stimuleren, zodat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en ontplooien. De pedagogische relatie die de leidster met de kinderen heeft, dient naast effectief ook respectvol te zijn. De relatie met de leidster moet het kind een gevoel van veiligheid, geborgenheid en vertrouwen geven, zodat het kind de omgeving durft te gaan ontdekken en onderzoeken. De leidster luistert door te kijken waar het kind mee bezig is, wat hij wil, wat hem interesseert of waar hij vragen over heeft. Dit geeft een kind een gevoel van zelfvertrouwen en draagt bij tot een positief zelfbeeld.

Veiligheid

Een goede kind/leidster relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang. De professionele houding van de leidster maakt een veilige band tussen haar en het kind mogelijk. Het kind leert erop vertrouwen dat de leidster er voor hem is wanneer hij haar nodig heeft, bijvoorbeeld wanneer hij bang of verdrietig is. De twee kenmerken hiervan zijn:

- De leidster is *sensitief*, dat wil zeggen gevoelig voor signalen die het kind ‘uitzendt’. De leidster doet telkens moeite aan te voelen en te begrijpen wat het kind wil, doet of bedoelt.
- De leidster heeft niet alleen oog en begrip voor de uitingen van het kind, zij reageert ook tijdig positief op de signalen van het kind: zij is *responsief.* Door haar positieve reactie voelt het kind zich gewaardeerd, begrepen en serieus genomen.

Structuur en stabiliteit

Een omgeving scheppen waarin het kind zich geborgen voelt, betekent ook een duidelijke en consequente structuur bieden. Door regelmaat, ritme en stabiliteit wordt de wereld om hen heen herkenbaar en dagelijkse gebeurtenissen steeds meer voorspelbaar. Herhaling, regels en gewoonten geven het kind houvast en zekerheid in een omgeving die aanvankelijk vreemd voor hen is. Structuur en regels geven een kind duidelijkheid over wat er gaat gebeuren en wat er van hem wordt verwacht. Op een opvang is er structuur in de ruimte, structuur in het dagritme, continuïteit in de groepssamenstelling en er zijn regels en gewoonten.

Het is voor kinderdagverblijven en peuteropvang organisaties verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker/coach te hebben. Bij Eigenwijs hebben we een collega die opgeleid is tot pedagogisch coach, maar we werken ook met een externe pedagogisch coach. Deze coach staat buiten het team en ziet patronen, blinde vlekken en routines sneller. We merken dat medewerkers zich soms veiliger voelen om open te zijn bij iemand die geen collega of leidinggevende is. Daardoor zijn er minder risico op spanningen of hiërarchische gevoeligheden binnen het team eb us er geen rolverwarring of “oude” teamdynamiek.

Pedagogisch Beleidsmedewerker/coach

Een pedagogisch coach is iemand anders dan de pedagogisch professionals die voor de kinderen

zorgt. Onze specialist draagt haar kennis over aan het team. Verder biedt ze specifieke begeleiding en adviseert ze de pedagogisch professionals waar nodig. Onze pedagogisch beleidsmedewerker/coach is onder andere gespecialiseerd in:

- De verschillende stromingen binnen de kinderopvang.
- De ontwikkelingsfasen van jonge kinderen, op motorisch, sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Hoe ondersteun en stimuleer je kinderen in hun verschillende ontwikkelingsfasen? Wanneer houdt je rekening met een (dreigende) achterstand en wat kun je dan doen?
- Onderzoeken van het kindbeeld en aanscherpen van onze spelvisie. De specialist helpt om de gesignaleerde specifieke behoeften van kinderen te koppelen aan de verschillende ontwikkelingsstadia.
- Leert ons elkaar betrekken bij vernieuwingen, verschillende gesprekstechnieken en inspireren.
- Geeft feedback
- Leert ons meer over oudercommunicatie en hoe we deze altijd op hoog niveau houden
- zet het pedagogisch beleid in op de groep en zorgt dat deze in de werkwijze wordt opgenomen en bijgehouden.
- coacht de leidsters individueel en ondersteunt hen in de werkzaamheden en in hun ontwikkeling.

Zij zal per locatie 50 uur per jaar besteden aan de implementatie van het pedagogisch beleidsplan op de werkvloer en 50 uur per locatie per jaar aan coaching van de beroepskrachten. Dit is berekend door een berekeningstool van de Rijksoverheid.

Eigenwijs heeft 10 indicatie plaatsen VVE.
Deze vermenigvuldigen wij met 10 uur, waardoor we 100 uur coaching op jaarbasis binnen de groep uitzetten. Deze 100 uur zal ingezet worden in de volgende vormen van coaching:

- ondersteuning bij ontwikkeling en uitdaging voor en van het kind
- kindobservaties op de groep
- intervisiebijeenkomsten
- oefen en trainingssituaties
- teamcoaching
- gebruik van het kind-volgsysteem
- bijscholing van de pmr
- individuele coaching
- ondersteuning in het uitwerken van de VVE thema's

Omdat onze coach geen VVE training heeft genoten, zetten wij deze niet formatief in op de groep. Deze VVE coach beschikt wel over 3F niveau. De kwalificatie-eisen voor een VVE coach zijn gelijk aan die van de pedagogisch beleidsmedewerker en/of coach in de reguliere opvang.

De VVE binnen Eigenwijs
Wij werken met een thema. Dit thema trekken we lossen in 4 onderdelen verdeeld over 4 weken:
week 1 : oriënteren
week 2 : demonstreren

week 3 : verbreden
week 4: verdiepen

Deze 4 stappen zitten standaard in onze themaweken verwerkt.

De VVE coach zal tijdens werkuren ingezet worden voor het coachen op de groep en de individuele coaching. Bij een aantal teambijeenkomsten is de VVE coach aanwezig voor een casusbespreking of een bijscholingsavond. Ook is onze VVE coach verantwoordelijk voor updates binnen de VVE. We hebben ook intern een VVE docent die onze pedagogisch professionals bijschoolt op het gebied van VVE.

3. Pedagogische uitgangspunten

De kinderen bevinden zich in een fase waarin het belangrijk is dat zij vaardigheden leren in de omgang met mensen, dat ze vertrouwen krijgen in zichzelf en anderen, zich kunnen inleven in een ander en dat ze interesse naar anderen toe leren tonen. Een opvang helpt het kind met het uitbreiden van zijn ervaringswereld. De opvang hanteert daarbij de volgende vijf pedagogische uitgangspunten:

- Het is van wezenlijk belang dat de kinderen plezier beleven aan hun verblijf op een opvang. Dit betekent dat ‘het spelen’ voorop moet blijven staan.
- Het is van belang om het kind tijdens zijn verblijf op de opvang te begeleiden bij en te simuleren in zijn ontwikkeling. De begeleiding staat dan ook voorop.
- De opvang is door middel van deskundige leiding bij uitstek een voorziening waar in een vroegtijdig stadium stoornissen in de ontwikkeling van het kind ontdekt kunnen worden, waarna samen met de ouders naar mogelijke oplossingen/hulpmiddelen kan worden gezocht.
- Een belangrijk aandachtspunt voor de opvang is dat zij het interculturele aspect als vanzelfsprekend in de werkwijze en het programma tot uitdrukking laat komen.
- De leidsters ondersteunen en adviseren ouders waar mogelijk bij de opvoeding van hun kinderen.

Kindercentrum Eigenwijs biedt een klimaat voor de kinderen waarin zij zich gerespecteerd, geborgen en veilig voelen en waarin zij respect hebben voor anderen en hun omgeving. Kinderen worden ondersteund om zich in hun eigen tempo en binnen de eigen mogelijkheden te ontwikkelen, daarin rekening houdend met de groep.

4. Pedagogische vernieuwing en harmonisatie

Voor wat betreft ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen heeft het kabinet twee speerpunten in haar beleid:

- Alle kinderen met een risico op een taalachterstand maken gebruik van de gerichte VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) programma’s.
- Alle kinderen hebben kans op een goede ontwikkeling doordat er harmonisatie plaatsvindt van peuterspeelzalen en kinderopvang.

Daarnaast moet ieder kind tussen zijn tweede en vierde jaar gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening, zodat het een zo optimaal mogelijke start maakt op de basisschool. In de voorschoolse periode worden educatief verantwoorde activiteiten aangeboden.

5. Waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. Zo is bijvoorbeeld de norm behorende bij de waarde ‘respect hebben voor elkaar’, dat pesten , schelden en slaan niet worden toegestaan.

Opvoeden met verschillende waarden en normen

Om zoveel mogelijk aan te kunnen sluiten bij de thuissituatie is goed overleg met de ouders belangrijk. Openheid en wederzijds respect staan daarin centraal. Andere ideeën over opvoeding moeten bespreekbaar zijn, zodat de leidsters en ouders kunnen leren om gaan met de verschillen en oog te hebben voor overeenkomsten. De leidster houdt rekening met culturele en individuele verschillen tussen het kind en zij sluit aan bij hun verschillende mogelijkheden, behoeften en interesses. Er is ruimte voor vrijheid en eigenheid van ieder kind. Op de opvang zijn kinderen uit alle culturen welkom. De leidster verdiept zich in hun culturele gebruiken en gewoonten.

Duidelijke gedragsregels over wat wel en niet mag zijn nodig om het samenzijn in een groep voor alle kinderen plezierig te laten zijn. Om veilig en plezierig samen spelen mogelijk te maken, leren de leidsters de kinderen regels en gewoonten in het omgaan met elkaar. Gezonde en prettige gewoonten rond verzorging en voeding horen daar vanzelfsprekend ook bij. Ook het gebruik van speelgoed en ruimten is aan regels gebonden. Peuters leren het materiaal delen en om beurten te gebruiken. Kinderen leren om op verschillende plaatsen te spelen met de daarvoor bestemde materialen.

6. Ontwikkelingsfasen van de kinderen

Er worden op de opvang optimale ontplooiingskansen geboden ten aanzien van de volgende ontwikkelingsaspecten:

Motorische ontwikkeling

Voor kinderen is bewegen een belangrijk gegeven. Kinderen hebben plezier in bewegen en spelen vrijwel continu. Een goede motorische ontwikkeling levert voor het jonge kind een bijdrage aan de totale ontwikkeling. Belangrijk is dat kinderen veel buiten spelen en niet te vaak en te lang op een stoel zitten. Het kind heeft naarmate hij ouder wordt steeds meer de beheersing over zijn coördinatie en krijgt meer bedrevenheid in de fijne motoriek. Tijdens de creatieve activiteiten wordt juist op die fijne motoriek een beroep gedaan. Afhankelijk van de fase waarin het kind zit, biedt de leidster gepaste materialen aan.

Ontwikkeling van de zintuigen

Verscheidenheid in het aanbod van activiteiten en materialen prikkelen het horen, zien en voelen. Ten aanzien van deze aspecten zijn zand, water, verf en klei onmisbare ontwikkelingsmaterialen. Ook

buitenactiviteiten zijn voor de ontwikkeling van de zintuigen belangrijk, andere geluiden, geuren, materialen en dingen om te zien en te voelen stimuleren de kinderen in de ontwikkeling.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Peuters in de leeftijd van rond twee jaar hechten zich sterk aan enkele volwassenen. Daar voelen zij zich veilig bij. Het afscheid nemen na het brengen kan dan gedurende een periode moeilijk zijn. Het kind moet dan het vertrouwen krijgen dat de ouders hem echt weer op komen halen. Ouders en de leidsters maken rondom het afscheid nemen, duidelijke afspraken. Door het afscheid kort en bondig te houden kan de peuter aan het afscheid wennen en sneller over zijn verdriet heen komen.

De behoefte aan spelen met andere kinderen wordt groter. Dit spelen ontwikkelt zich van ‘naast elkaar spelen’ naar samenspelen. In het aanbod van de leidster zal het begrip ‘samen’ een belangrijke rol spelen.

Peuters (twee- tot vierjarigen)
Door de toenemende hoeveelheid indrukken die een twee- tot vierjarige krijgt zijn angsten en nare dromen niet ongewoon, want peuters hebben een grote verbeeldingskracht. Met fantasie en imitatiespel kunnen kinderen hun ervaringen en emoties verwerken. Hierbij kunnen verkleedkleren, poppen en andere attributen voor situatiespelen goed van dienst zijn.

Peuters stellen zich steeds onafhankelijker op en krijgen inzicht in oorzaak en gevolg en in verleden, heden en toekomst. Zo krijgen ze ook steeds meer inzicht in wat wel en niet mag. De gewetensvorming begint bij ongeveer drie jaar; het afkeuren van gedrag en het belonen is voor de leidsters een middel om het kind te helpen in zijn ontwikkeling en nooit een doel op zich. De leidster helpt het kind in zijn ontwikkeling door duidelijk te zijn in het stellen van regels en grenzen. Grondregel is dat zo veel mogelijk wordt getracht negatief gedrag van een kind om te buigen tot acceptabel gedrag.

Jonge kinderen (nul- tot tweejarigen)
Het is belangrijk dat kinderen op een zo vroeg mogelijke leeftijd veel contact hebben met andere mensen. Niet alleen met volwassenen, maar ook met leeftijdsgenootjes. Hierdoor leren ze veel sociale vaardigheden en zich aanpassen aan nieuwe sociale situaties.

Bij Kindercentrum Eigenwijs kunnen kinderen zich ontwikkelen, onder het toeziend oog van onze pedagogisch professionals. Hierdoor is er altijd iemand aanwezig die hen kan helpen wanneer ze er zelf (nog) niet uitkomen.

Taalontwikkeling

Boekjes bekijken, voorlezen, vertellen en gesprekjes voeren, behoren tot de dagelijkse bezigheden van de leidsters. Kinderen leren zo veel nieuwe woorden, begrippen en zinnen formuleren. Hierbij geldt: ‘niet krompraten’ met de kinderen, maar het goede voorbeeld geven. Dus niet ‘doe jij lekker spelen’. Peuters leren immers door middel van imitatie van de volwassene.

De communicatie tussen de kinderen onderling is aanvankelijk met één- of twee woord zinnen. Vanaf ongeveer drie jaar kan de peuter verwoorden wat hij bedoeld en kan woorden en daden op elkaar aansluiten. Tegen de tijd dat de peuter naar de basisschool gaat zal het voortdurend vragen naar het

‘waarom’ en het ‘wanneer’; hiermee leert de peuter steeds meer betekenissen van woorden en begrippen kennen.

Ontwikkeling van leren en denken

(cognitieve ontwikkeling)

Voor kinderen is spelen leren. Spelsituaties en speelmaterialen bieden het kind een schat aan ervaringen die de basis zijn van al het leren in de toekomst. Op de opvang wordt een kind begeleid in dit leren door een aanbod van activiteiten en materialen die passen bij zijn of haar leeftijd. In pedagogische termen betekent dit aansluiting zoeken bij de gevoelige periode waarin een kind zit. Deze aansluiting impliceert tevens dat grenzen verlegd kunnen worden. De peuter leert door het spelen allerlei begrippen, zoals: ruimte: voor / achter / naast, kleuren, vormen; rond / vierkant, maten; groot / klein / hoog / laag, enzovoort. Het spelenderwijs benoemen van dergelijke begrippen door de leidsters begint al in een vroeg stadium. Een peuter vraagt naar hoe en waarom van dingen. Een peuter heeft nog geen concreet denkniveau, het abstracte denken ontwikkelt zich vanaf ongeveer vijf jaar.

7. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Voor- en Vroegschoolse Educatie is een ontwikkelings- en stimuleringsprogramma.

VVE is een educatieve methode voor alle kinderen vanaf twee jaar. De peuteropvang biedt peuters extra ondersteuning om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Op Kindercentrum Eigenwijs werken we met de Piramide-methode. Peuters met een VVE-indicatie spelen minimaal 16 uur per week (verdeeld over 4 dagdelen van 4 uur). Dit zet zich om in 960 uur per 1,5 jaar.

Vroege Voorschoolse Educatie is onderwijs voor zeer jonge kinderen met een achterstand in hun ontwikkeling. Hiermee kunnen kinderen spelenderwijs hun achterstand inhalen, zodat zij een goede start kunnen maken op de basisschool. Voorschoolse educatie is bedoeld voor peuters van twee tot en met drie jaar en vindt plaats op de peuterspeelzaal en kinderopvang. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie en bepalen zelf welke kinderen in aanmerking komen, meestal met behulp van de gewichtenregeling. Bij Eigenwijs werken we met het VVE-programma Piramide. Het consultatiebureau geeft een indicatie af voor VVE. Aan de hand hiervan nemen ouders/verzorgers contact op met de peuterspeelzaal. Kinderen met een VVE-indicatie zijn verplicht om vier dagdelen te komen op de peuterspeelzaal en krijgen extra ondersteuning in hun ontwikkeling door middel van tutor-activiteiten.

Taal en woordenschat

Kindercentrum Eigenwijs besteedt gerichte aandacht aan mondelinge taalvaardigheid (praten en luisteren), ontluikende geletterdheid, spelen met taal en woordenschat. In alle activiteiten speelt mondelinge taal een belangrijke rol. Vaste elementen in de thema’s zijn hiervoor de thematafel en de afsluitingsactiviteit.

Met de themaverhalen werken wij op het gebied van ontluikende geletterdheid aan boekoriëntatie en verhaalbegrip (doelen ontluikende geletterdheid voor peuters, Stoep en Van Elsacker, 2005). Het themaverhaal wordt in elk thema geïntroduceerd (bekeken, doorgebladerd en benoemd,

voorgelezen) en interactief voorgelezen. Uit onderzoek blijkt het belang van het herhaald voorlezen van verhalen voor de taalontwikkeling (Corvers en anderen, 2005).

Praten en luisteren

Zich uitdrukken op niveau:

- Benoemen
- Vertellen over wat het kind heeft meegemaakt

Gespreksvaardigheid:

- Contact leggen
- Deelnemen aan een gesprek
- Reageren op een ander
- Ieder op zijn beurt

Ontluikende geletterdheid

Boekoriëntatie:

- Genieten van voorlezen
- Inzicht krijgen in hoe een boek in elkaar zit (kaft, letters, verhaal en tekeningen; van voor naar achteren lezen).
- Begrip krijgen van de rol van geschreven taal

Verhaalbegrip:

- Een voorgelezen verhaal begrijpen
- Kunnen vertellen waar het verhaal over gaat (begin, midden, einde; onderwerp)

Spelen met taal:

- Plezier hebben in spel met klank (rijm, alliteratie) en met woorden

Voorbereidend rekenen

In de peuterperiode is het van belang om ook aandacht te besteden aan voorbereidend rekenen. Voorbereidend rekenen wordt ook wel ‘ontluikende gecijferdheid’ genoemd. Bij Eigenwijs besteden wij aandacht aan activiteiten voor tellen en getalbegrip, meten (wat voor peuters nog heel elementair is, gericht op vergelijken en het ontdekken van tegenstellingen) en ruimte en vormen. Het gaat hierbij altijd om een eerste oriëntatie. Wij willen kinderen op speelse wijze gevoelig maken voor verschijnselen om ons heen die met hoeveelheden en eigenschappen van vormen te maken hebben.

Tellen en beginnend getalbegrip

Vergelijken en ordenen:

- Een-op-een-relaties maken van voorwerpen die bij elkaar horen in het dagelijks leven.
- Voorwerpen groeperen (kleur, vorm, eigenschap, bij elkaar horen).

Beginnend getalbegrip:

- Verschil zien tussen kleine hoeveelheden (0,1,2,3, of veel)
- In een oogopslag hoeveelheden tot 3 herkennen
- Oriënteren op de telrij tot en met 6

Functie van tellen ontdekken (het tellen hoeft nog niet goed te gaan)

- Opzeggen van de telrij (voorwerpen of personen aanwijzen en hardop tellen, tot en met 6)

Meten

Vergelijken en ordenen (tegenstellingen):

- Op lengte/grootte (lang-kort, groot-klein)
- Op inhoud (wat past in wat?)

Ruimte en vormen

Lichaamskennis:

- Lichaamsdelen aanwijzen en benoemen
- Imiteren van eenvoudige lichaamshoudingen
- Lichamelijk verkennen van de omgeving

Oriënteren:

- Vaste plaats van voorwerpen herkennen
- Beheersen van basale ruimtelijke begrippen (voor, onder, naast, achter)

Construeren:

- Eenvoudige constructie maken (met knutselmateriaal)
- Bouwen met constructiemateriaal (blokken, nopper, duplo)

Motoriek

Onder motoriek vallen zintuiglijke waarneming, beweging en fijne motoriek. In de bewegingsactiviteiten werken de leidsters aan plezier hebben in bewegen, sterker worden, balans, springen, lopen, spelen met de bal (leren schoppen, gooien en vangen) en bewegen op muziek.

Zintuiglijke waarneming:

- Auditieve waarneming (horen)
- Visuele waarneming (zien)
- Zintuiglijke waarneming overig (voelen, proeven, ruiken)

Beweging:

- Plezier hebben in bewegen
- Sterker worden: met lichte voorwerpen sjouwen
- Balans: op de tenen staan en een stukje lopen; ergens op klimmen; (met twee benen tegelijk) springen.
- Met de bal: met twee handen gooien; wegschoppen
- Lopen: soepel lopen; tempo versnellen (snel lopen, nog geen rennen)
- Bewegen op muziek

Fijne motoriek

- Gericht bewegen en plakken (oog-handcoördinatie)
- Werken met nieuwe materialen: hanteren van een plakselkwast; papier vol plaksel smeren; oefenen met scheuren; oefenen met een schaar (nog geen juiste greep)
- Tekenen en verven: verf op een blad smeren (vingerverf of grove kwast); met brede kwast of vingers verven en gehele vlak vullen
- Potlood en kwast hanteren
- Oefenen met de handen en de vingers: manipuleren (dingen met 1 hand vasthouden, verplaatsen); de vingers afzonderlijk gebruiken (vingerspelletjes).

Wereldoriëntatie

Alle activiteiten staan inhoudelijk in het teken van het wereldoriënterende thema. Het thema biedt de zinvolle context waarin gesproken, gelezen, gespeeld en bewogen wordt. Bovendien vormt het de context voor het leren van nieuwe woorden. In de twee activiteiten gaat het echter expliciet om het leren verkennen van de wereld:

- De startactiviteit, waarin kinderen met inzet van alle zintuigen bezig zijn met een eerste verkenning van het thema;

- De ontdekactiviteit, die gericht is op het experimenteren en het ervaren van gebeurtenissen en verschijnselen die bij het thema horen.
- In deze twee activiteiten worden natuurlijk ook taal gebruikt en leren de kinderen woordbetekenissen, maar het draait vooral om de wereldoriëntatie.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Sociaal-emotionele competenties hangen erg nauw met elkaar samen. Om te zorgen dat de belangrijkste ontwikkelingstaken van kinderen aan bod komen, werken de leidsters aan vier competenties:

- Zelfkennis
- Zelfvertrouwen
- Rekening houden met anderen
- Samen spelen/werken

Het is belangrijk dat kinderen zelfkennis opbouwen, zelfbewustzijn ontwikkelen en bijvoorbeeld leren om hun eigen emoties te benoemen. Ook wordt in de activiteiten aandacht besteed aan het opbouwen van zelfvertrouwen. Kinderen leren troost en hulp zoeken als zij dat nodig hebben en de leidsters besteden aandacht aan trots zijn op de eigen prestaties. Rekening houden met anderen is iets wat jonge kinderen vaak nog erg moeilijk vinden. Het begint met zaken als ‘dankjewel’ zeggen, goed luisteren naar anderen en anderen helpen of troosten. In de activiteiten besteden de leidsters gericht aandacht aan het samen spelen en werken. Kinderen leren om hun eigen wensen duidelijk aan te geven aan anderen, om samen te delen en op hun beurt te wachten. In de activiteiten die gericht zijn op sociaal-emotionele ontwikkeling, wordt aan bovenstaande doelen expliciet gewerkt, maar ook in de andere activiteiten komen deze onderdelen vanzelfsprekend regelmatig terug.

Muziek

Het belangrijkste doel van het ontwikkelingsgebied muziek is plezier hebben in muziek. Daarnaast werken de leidsters in de muziek activiteiten gericht aan het leren van de melodie (liedje leren meezingen, zelf zingen) of aan het verkennen van het ritme. De uitvoering van de muziekactiviteiten is altijd zeer afhankelijk van het moment. Flexibel inspelen op wat er in de groep gebeurt met de activiteit in uw achterhoofd, geeft veel plezier en ontwikkelingsmogelijkheden passend bij de leeftijd van het kind.

Ontwikkelingsstimulering in samenwerking met ouders

Ouders krijgen ieder thema een uitgebreide nieuwsbrief met het thema en de activiteiten. Ook op het informatiebord in de hal hangen altijd de activiteiten en de woordpakketten. We werken ieder thema met vastgestelde woordpakketten. Deze krijgen de peuters mee, om er thuis mee aan de slag te gaan met papa en/of mama. Daarnaast vragen wij voor de start van ieder nieuw thema of ouders samen met hun kind een a-4tje willen voorbereiden mbt het betreffende nieuwe thema. De peuters krijgen ieder nieuw thema een werkboekje mee naar huis met opdrachtjes over het thema, om samen met hun ouders uit te voeren. Hiermee stimuleren we ook de ouderbetrokkenheid. Tijdens oudergesprekken geven we de ouders handvatten om te werken aan de ontwikkelingsdoelen van hun kind. Ook houden wij dossiers en voortgang bij van iedere (VVE-)peuter.

Overgang naar de basisschool

Voor het kind met VVE-indicatie 4 jaar wordt, spreken we af met de juf van zijn nieuwe groep. Hier doen we een warme overdracht. Dit houdt in dat we de rapportage uit het kindvolgsysteem bespreken en inhoudelijk kijken naar de ontwikkeling. Wat hebben wij gedaan, wat werkt goed en wat werkte bij ons niet. Welke leerdoelen hebben we behaald en met welk leerdoel is dit kind van Eigenwijs gaat. Hierdoor houden we een doorgaande lijn met de scholen. Ook kunnen leerkrachten en begeleiders altijd bij ons terecht voor extra informatie en overleg.

8. Verzorging

Goede verzorging van de kinderen vormt een basisvoorwaarde voor goede opvang. De leidsters besteden daarom veel aandacht aan het welzijn van de kinderen. Bij die verzorging spelen lichamelijke veiligheid, hygiëne en het in stand houden en bevorderen van de gezondheid van de kinderen een belangrijke rol.

Lichamelijke veiligheid

In de opvang, maar ook daarbuiten, is en blijft de leidster alert op alles wat de veiligheid van het kind kan bedreigen. In de groepsruimte bewaakt de leidster de veiligheid van het spelmateriaal en meubilair. Kapot materiaal laat zij op tijd repareren of gooit het weg. Schadelijke stoffen, zoals schoonmaakmiddelen staan hoog opgeborgen. Hete koffie en thee worden veilig weggezet. Scharen, prikpennen en nietmachines worden alleen gebruikt waar de leidster bij is. De leidster voorkomt dat kinderen ongemerkt alleen naar buiten of van het terrein af kunnen lopen. De buitenruimte wordt gecontroleerd op glas, kattenpoep en ander afval. Er is altijd toezicht bij het buiten spelen en het hek is op slot.

Hygiëne

Elke leidster is met haar collega's verantwoordelijk voor een schone groepsruimte. Na elke verschoning maakt de leidster de commode schoon. Het speelgoed krijgt twee keer per jaar, of eerder wanneer dat nodig is, een grote beurt in samenwerking met ouders. De leidster controleert of de toiletten schoon en fris zijn. De leidster ventileert de groepsruimte regelmatig. Zij voorkomt tocht en draagt zorg voor een prettige temperatuur in de ruimte (indien dit mogelijk is). Omdat kinderen elkaar zo gemakkelijk aansteken, wordt er goed op vieze neuzen gelet en snuit de leidster regelmatig hun neus. Zo nodig veegt zij vieze monden af nadat de kinderen iets gegeten of gedronken hebben. De peuters wordt dit ook zelf geleerd, net als handen wassen na gebruik van het toilet.

Kinderen die slapen in de opvang krijgen hun eigen setje lakens en bedje.

Het verschonen of naar het toilet gaan, gebeurt op een vast tijdstip op de ochtend, wanneer het kind een vuile luier heeft of wanneer de peuter aangeeft dat hij naar het toilet moet.

Wanneer peuters behoefte hebben aan privacy rond hun persoonlijke verzorging, zoals alleen naar het toilet gaan, dan respecteren wij dat. Het verschonen of naar het toilet gaan, is een moment voor individueel contact van de leidster met het kind. De leidster geeft ook in persoonlijke hygiëne het goede voorbeeld.

Eten en drinken

Met elkaar eten en drinken biedt een moment van rust. De kinderen wachten op elkaar en hebben contact met elkaar en de leidster. De leidster houdt hierbij rekening met het dieet van het kind of de voorkeur van ouders voor andere voeding voor hun kind (b.v. Vegetarisch, allergisch of vanwege

geloof). Wanneer leidsters of kinderen trakteren dan doen zij dat met gezonde, lekkere dingen die weinig of geen suiker bevatten.

De ontwikkeling van zindelijkheid

Het zindelijk worden van peuter wordt gezien als een individueel en geleidelijk proces. Er wordt uitgegaan van het tempo van de peuter. De peuter kan zo nodig gestimuleerd worden. Vaak is zien, ook zelf willen doen. Zindelijk worden, wordt in samenwerking met de ouders regelmatig besproken.

9. Dagindeling

Op de peutergroep

De peuters (2-4 jaar) komen 1 of 2 keer per week op twee vaste dagdelen naar de peuteropvang. (Peuters van een VVE-indicatie komen 4 dagdelen verdeeld over 4 dagen) De peuters hebben op deze dagdelen in ieder geval één dezelfde leidster. Op de peutergroep bestaan de groepen uit maximaal 16 peuters per groep. De groepen bestaan uit kinderen van de leeftijd twee tot vier jaar. 's Ochtends komen de kinderen van 2 jaar en ‘s middags zijn er kinderen van 3 jaar. Op vrijdag is onze peutergroep gesloten.

We werken met vaste rituelen en regels op de peutergroep. Een dagdeel ziet er altijd ongeveer hetzelfde uit. Hieronder een indicatie van een ochtend en middag op de peutergroep.

08.00 uur: De kinderen komen binnen en mogen vrij spelen

08.30 uur: In de kring. We kijken of we er allemaal zijn en bespreken iets uit het thema.

09.00 uur: We spelen met elkaar en in kleine groepjes gaan we aan de slag met een activiteit.

10.00 uur: We gaan aan tafel om wat te drinken en fruit te eten

10.30 uur: We gaan buiten spelen.

11.30 uur: In de kring. We kletsen nog wat, zingen liedjes en/of lezen een boek en sluiten we met elkaar de dag af.

12.00 uur: De kinderen worden weer opgehaald.

’s Middags zijn we open voor kinderen van drie tot vier jaar.
12.30 uur: De kinderen komen binnen en mogen vrij spelen

12.45 uur : In de kring. We kijken of we er allemaal zijn en bespreken iets uit het thema.

13.00 uur: We gaan buitenspelen!

13.30/13.45 uur: We gaan aan tafel om wat te drinken en fruit te eten.

14.00/14.15: We spelen met elkaar en in kleine groepjes gaan we aan het werk. Op de groep of buiten op de speelplaats.

16.00 uur: We kletsen nog wat, zingen liedjes en/of lezen een boek en sluiten we met elkaar de dag af.

16.30 uur: De kinderen worden weer opgehaald.

Op de dagopvang groep

De kinderen (0-4 jaar) worden opgevangen van 07:00 tot 18:30 uur. De groep bestaat uit maximaal 10 kinderen.

We werken met vaste rituelen en regels op de kinderopvang. Een dagdeel ziet er altijd ongeveer hetzelfde uit. Hieronder een indicatie van een ochtend en middag op de dagopvang groep.

07:00-09:30: de kinderen worden gebracht en er vindt een korte overdracht plaats met de ouders.

Vanaf het eerste jaar werken we langzaam toe naar een vast dagritme. Hoe en wanneer, dat doen we in overleg met de ouders. Kinderen op de dreumes- en peuterleeftijd eten drie keer per dag samen op vaste tijden. Ook gaan ze minimaal een keer per dag lekker buitenspelen in de tuin. Heerlijk even rennen en je energie kwijt in de buitenlucht! Regelmatig nemen we de kindjes die nog niet mobiel zijn, mee in de kinderwagen naar buiten. Uiteindelijk gaan we steeds meer naar het dagritme van de peuters toe.

9.30 uur we eten fruit. Fruithapjes worden vers gemaakt of kindjes eten stukken fruit.

Wij zullen elke dag een activiteit aanbieden voor de kindjes. Dit is uiteraard leeftijdsgebonden en we bieden gevarieerde activiteiten aan.

11.30 uur: we eten brood aan tafel met de kindjes.

16:00-18:30 uur: de kinderen worden opgehaald door de ouders en een korte mondelinge overdracht over de dag vindt plaats. Verder zal er ook geschreven zijn in het (digitale) dagboekje van het kind. Hierin wordt het eetschema en een kort stukje geschreven over wat de dag ons gebracht heeft. Ook zal er met regelmaat een foto via de ouderapp verzonden worden. Dit zal bij de intake besproken en afgesproken worden.

Teamsamenstelling

Bij Kindercentrum Eigenwijs zijn altijd voldoende gekwalificeerde leidsters aanwezig op basis van de beroepskracht -kind ratio (BKR).

Bij de peuters geldt dat bij acht of meer kinderen er twee leidsters aanwezig zijn, of een leidster en een vrijwilliger. Op onze VVE-peutergroep zijn altijd twee leidsters aanwezig. De drie vaste leidsters voldoen aan de opleidingseisen, die voor het werken in een peuterspeelzaal gelden.

De leidsters volgen iedere 2 jaar de EHBO-cursus. Bij ziekte van één van de leidsters wordt er een beroep gedaan op de overige leidsters. Mocht deze leidster niet in kunnen vallen, wordt er een andere leidster ingeschakeld.

Bij een calamiteit waarbij niet 112 wordt gebeld, maar waarbij bijv. één leidster met een kind naar de huisarts moet, wordt een beroep gedaan op een personeelslid van een andere (peuter)opvang.

De achterwacht is een invalkracht die aan huis werkt, dus snel op de locatie aanwezig kan zijn. Verder willen wij in het kader van ouderbetrokkenheid ook ouders vragen incidenteel achterwacht te zijn. Zo

betrekken wij ouders bij ons dagritme en hebben wij voldoende achterwacht mits dat nodig is.
De volgende personen zijn bereikbaar als achterwacht:

D. Willaarts - 0628263649
C. Willaarts – 0623768358

Dagindeling

Voor kinderen is het belangrijk dat ze zich veilig en vertrouwd voelen. Een vast programma geeft het kind houvast, vergroot het gevoel van veiligheid en vertrouwdheid. Bij Eigenwijs wordt er gewerkt met een vast dagritme. Zo is het voor kinderen altijd duidelijk wat en wanneer er wat gaat gebeuren. Wij werken met dagritmekaarten. Deze hangen aan de muur. Op de kaarten wordt duidelijk welke activiteit er gepland staat voor die dag. Het laat het binnenkomen zien tot het ophaalmoment. Dit bespreken wij met de kinderen in de kring en bij iedere wisseling van het dagprogramma wordt er een andere kaart op een pion gezet. Wij gaan 2 keer per dagdeel in de kring. Wij openen de dag met een kring en sluiten ook met de kring. Wij spelen dagelijks buiten. Er worden activiteiten aangeboden die themagericht zullen zijn.

Ruimtes en hoeken

In de ruime leefruimtes van Eigenwijs zorgen we dat het voor de kinderen uitdagend is. Bij het inrichten van de ruimte van Eigenwijs houden we rekening met de verschillende soorten ontwikkeling die we willen stimuleren. De ruimte van de peutergroep van Eigenwijs bestaat uit verschillende hoeken. Deze worden ingericht aan de hand van de VVE methode Piramide, waarmee we werken. De VVE-methode Piramide stimuleert de ontwikkeling van kinderen via een gestructureerd proces met de vier fasen van oriënteren, demonstreren, verbreden en verdiepen, waarbij de aanpak steeds concreter en abstracter wordt, en dit gebeurt binnen zeven of acht ontwikkelingsgebieden zoals sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek, taal en rekenen, waarnemen, denken, kunstzinnige ontwikkeling en oriëntatie op ruimte en tijd.

De vier fasen

- **Oriënteren**: De startfase waarin kinderen kennismaken met een nieuw onderwerp door middel van spel, om zo de interesse en betrokkenheid te wekken.
- **Demonstreren**: De fase waarin de leidster het onderwerp meer concreet uitlegt, voordoet en uitwerkt, en kinderen hierbij betrekt.
- **Verbreden**: Kinderen verkennen het onderwerp in een bredere context en vanuit verschillende invalshoeken, waardoor er een eerste stap naar abstractie wordt gezet.
- **Verdiepen**: De fase waarin kinderen het geleerde zelfstandig kunnen toepassen en uitbreiden in nieuwe situaties, wat leidt tot diepere cognitieve en abstracte vaardigheden.

De ontwikkelingsgebieden
Piramide richt zich op de volgende brede ontwikkelingsgebieden van kinderen:

- **Persoonlijkheidsontwikkeling**: Bevordert zelfredzaamheid en zelfstandigheid.
- **Sociaal-emotionele ontwikkeling**: Stimuleert het omgaan met anderen en emoties.
- **Motorische ontwikkeling**: Stimuleert fijne en grove motoriek door activiteiten als rijgen, knippen, springen en rennen.
- **Kunstzinnige ontwikkeling**: Bevordert creativiteit en fantasie.

- **Ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen**: Stimuleert zintuiglijke waarneming, het leggen van verbanden, en rekenvaardigheden.
- **Taalontwikkeling**: Stimuleert het gebruik van taal om zich uit te drukken en te begrijpen.
- **Oriëntatie op tijd, ruimte en wereldverkenning**: Ontwikkeling van begrip van begrippen zoals vroeger, nu, de week, etc.
- **Digitale geletterdheid**: Stimulatie van de omgang met digitale middelen.

Van concreet naar abstract

De aanpak van Piramide volgt een duidelijke lijn van concreet naar abstract. Dit betekent dat:

- De methodiek begint met tastbare, concrete voorbeelden en ervaringen.
- Geleidelijk worden abstractere concepten geïntroduceerd.
- Kinderen leren om hun kennis toe te passen, verbanden te leggen en abstract te denken.

Hoeken

De omgeving, inclusief verschillende hoeken, wordt gebruikt als stimulans voor het spel en de ontwikkeling van de kinderen. Er zijn diverse hoeken, zoals:

Huishoek: Voor rollenspel en sociaal-emotionele ontwikkeling.
Bouwhoek / Projecthoek: Voor ruimtelijk inzicht en constructie.
Denkhoek: Gericht op cognitieve vaardigheden en puzzelen.
Ontdekhoek: Om te experimenteren en de wereld te verkennen.
Letter- en boekenhoek: Voor taalontwikkeling en beginnende geletterdheid.
Digihoek: Waar kinderen werken met educatieve programma's op tablets of computers.
Zand- en watertafel: Voor sensomotorisch spel.
Materiaalhoek: Met specifiek ontwikkelingsmateriaal.

In de ruimte van de dagopvang groep hebben wij de volgende hoeken :

- Voedhoek. Hier staat een comfortabele bank en zijn weinig prikkels, zodat we de kinderen rustig kunnen voeden.

- Voel- en speelhoek. Hier staat een grote grondbox waarin we verschillende materialen liggen, zoals ballen, knuffels en speelgoed met geluid. We letten hierbij op materiaal en kleur, zodat we de kinderen blijven stimuleren. Ook is hier een spiegel, zodat kinderen zichzelf kunnen bekijken.

- Speelhoek. Hier staat een kast met allerlei spellen, puzzels en spelmateriaal, waarmee kinderen zelf en samen met de leidsters aan verschillende vormen van ontwikkeling kunnen werken.

Wenbeleid

Er wordt bewust omgegaan met de wenperiode, omdat het belangrijk is dat kinderen snel vertrouwen in de leidster krijgen. Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere. De gewenningsperiode wordt stapsgewijs opgebouwd. De eerste stap is een bezoek samen met ouder aan de groep waar het kind geplaatst zal worden. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol. De eerste speelochtend/middag van het kind mag de ouder het kind altijd een half

uur eerder op komen halen zodat de ochtend/middag niet al te lang duurt. Gedurende de ochtend/middag mag natuurlijk altijd naar de opvang gebeld worden met de vraag hoe het met het kind gaat. Het is fijn als het kind een lievelingsknuffel of een speentje meeneemt om eventueel te kunnen troosten. Sommige kinderen bezoeken gewoon twee dagdelen de opvang, anderen hebben meer moeite. Hierover worden afspraken gemaakt door de leidster met de ouders. Blijkt het toch moeilijk te gaan op de opvang dan wordt, na overleg tussen de leidsters en ouders, de plaatsing tijdelijk beëindigd.

Afscheid nemen

Het kind en ouder worden persoonlijk begroet bij het binnenkomen door de leidsters. De meeste ouders blijven nog even spelen, waardoor de overgang van thuis naar de speelzaal gemakkelijker verloopt. Als de ouder vertrekt, helpt de leidster als het nodig is bij het afscheid nemen. Het is vooral voor de jonge peuters erg belangrijk, dat hier zorgvuldig mee wordt omgegaan. Peuters moeten weten wanneer hun ouder er nog wel is en wanneer niet. Vertrekken zonder afscheid nemen maakt peuters angstig en onzeker. Duidelijkheid wordt gegeven doordat de leidster samen met de kinderen de ouders uitzwaait. Ook voor een kind, die al gewend is op de opvang kan het moeilijk zijn om afscheid te nemen. Voor andere kinderen is het juist goed om het afscheid zo kort mogelijk te houden. Het langer blijven van de ouder heeft hier een omgekeerd effect. De leidster bepaalt samen met de ouder het juiste moment van afscheid nemen. Kinderen kunnen zich alleen veilig en vertrouwd voelen als ze weten, dat ze ook weer worden opgehaald. Door het aangeven van een duidelijk oriëntatie moment wordt het tijdstip van ophalen voor het kind zo concreet mogelijk. Aan het eind van de ochtend komen de ouders hun peuter ophalen. Bij de dagopvang groep zal dit zijn tussen 16:00 uur en 18:30 uur. Om hier alle aandacht aan te kunnen geven, zorgt de leidster ervoor dat rond dit tijdstip alle activiteiten zijn afgerond. Voor de ouder is het leuk om te horen wat hun kind die ochtend/middag/dag heeft gedaan. Het is belangrijk dat ouders hun kind afscheid laten nemen van een van de leidster. Het dagdeel wordt afgesloten en de leidster weet wie er weg gaat. Dit wordt met ouders besproken in het intake gesprek.

Ziekte

Ouders melden de kinderen die door ziekte of een andere reden niet deel kunnen nemen, af bij de leidster. Leidsters vragen de ouders hun kind thuis te houden of op te halen als het kind zich niet kan handhaven in de groep omdat het hangerig is, huilbuien of pijn heeft. Een ziek kind voelt zich niet thuis op de opvang. Het is wenselijk dat de ouders de leidster informeren als de peuter in aanraking is geweest met een besmettelijke ziekte. Omgekeerd zal de leidster de ouders informeren als er een besmettelijke ziekte heerst op de opvang. Richtlijnen hiervoor zijn aanwezig op de opvang in het protocol hygiëne en veiligheid van de GGD.

Feesten en rituelen

Voorspelbaarheid in het groepsgebeuren zit ook in de dagelijkse en feestelijke gewoonten en rituelen. Samen met de kinderen zwaaien naar zijn vertrekkende ouder, samen zingen voor het eten en drinken, het zingen en trakteren bij de verjaardag van de kinderen of bij het afscheid van de groep. Feestvieren is samen plezier maken, samen van de sfeer genieten en samen van de traktatie genieten. Feestvieren roept ook emoties op zoals blij en vrolijk zijn, maar het ongewone kan voor de peuter ook spannend of zelfs angstig zijn. Doordat feesten regelmatig gevierd worden, leert de peuter met deze emoties omgaan. Het vieren van feesten gebeurt bovendien vaak in vaste volgorde, zodat de peuter weet wat er gaat gebeuren. Zo wordt b.v. de spanning van een eigen verjaardag ook minder groot.

Een verjaardag wordt aangepast aan de individuele behoefte van het kind. Niet iedere kind staat graag in het middelpunt van de belangstelling.

Uitjes

Aan de Europaweg liggen moestuinen, de Brandweer en een hele grote speeltuin. Als het thema het toelaat zullen wij met de kinderen naar 1 van deze bestemmingen een uitstapje maken. Wij hebben de sleutel van het hek tussen Eigenwijs en de grote speeltuin.

Als wij naar buiten gaan met de kinderen, vertellen wij eerst waar wij heen gaan. Oefenen binnen met de kinderen om aan een touw te lopen waar ringen aan zitten, zodat ieder kindje zijn eigen ring/kleur heeft aan het touw.

Als wij naar buiten gaan loopt er een leidster voor aan het touw en 1 achteraan. Zo kunnen we alle kinderen zien en veilig begeleiden naar het speelveld, de moestuinen of de brandweer.

Als wij naar buiten gaan, dient de locatietelefoon en de presentielijsten met de daarop juiste telefoonnummers van ouders mee te gaan.

Deze uitstapjes worden goedgekeurd door ouders in het intakegesprek.

Er wordt aandacht besteed aan de volgende feesten:

- Kerst en Pasen
- Sinterklaas
- Verjaardagen van peuters
- Afscheid van peuters
- Het Juffenfeest
- Vaderdag en Moederdag
- Afsluiting van het speeljaar

Op de opvang wordt gebruik gemaakt van thema's. Bij de keuze van het thema wordt rekening gehouden met de belevingswereld van de kinderen. De seizoenen en de jaarfeesten zijn steeds weer terugkerende thema's De peuters genieten van de sfeer en de gezelligheid. Tevens leren ze spelenderwijs iets nieuws.

10. Observeren en signaleren

Iedere kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste kinderen is er geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding of het gedrag. De leidster bespreekt haar bevindingen met de ouders. In dit gesprek is ruimte voor het uitwisselen van informatie met als uiteindelijke doel een oplossing te vinden waar iedereen zich prettig bij voelt. De leidster kan zelf door middel van verschillende observatiemethoden het eventuele probleem helder krijgen. Ook kan zij haar collega's om advies vragen. Tijdige signalering van een eventuele achterstand

of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven.

De opvang heeft ten aanzien van opvoedvragen een verwijzende taak en fungeren als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod voor opvoedingsondersteuning. Een leidster kan gebruik maken van advies van externe deskundigen. Mensen die gespecialiseerd zijn in problemen die kunnen optreden bij opgroeiende kinderen, zoals een logopediste, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut of consultatiebureau arts. Ouders hebben primaire verantwoordelijkheid voor hun kinderen. Als ouders niets doen met het advies en geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot, dient de leidster dit ten allen tijde te respecteren. Hierop is één uitzondering: bij een vermoeden van kindermishandeling wordt contact opgenomen met het advies en meldpunt kindermishandeling.

Kinderen met een handicap of beperking

Ook kinderen met een handicap of beperking zijn welkom op de opvang. De toelating van kinderen met een beperking gebeurt in nauw overleg met de ouders en eventuele hulpverlenende instanties. Elke vraag wordt apart bekeken op de volgende punten:

- Kan de (peuter)opvang het kind bieden wat het nodig heeft?
- Zijn er speciale voorzieningen nodig?
- Na plaatsing is er regelmatig overleg met de ouders en evt. andere betrokken instellingen die het kind bezoekt. Doel van het overleg is een zo goed mogelijk afgestemde begeleiding van het kind.

In alle gevallen weegt de leidster zorgvuldig af of er voldoende tijd, deskundigheid, ervaring en middelen in de groep aanwezig zijn om het kind met een beperking goed op te kunnen vangen.

Protocol signalen kindermishandeling

Bij Kindercentrum Eigenwijs bestaat een protocol signaleren Kindermishandeling. In dit protocol wordt de verantwoordelijkheid omschreven voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. Zij gaan uit van een ‘niet pluis’ gevoel wanneer er mogelijk sprake is van kindermishandeling. Aan de hand van een stappenschema, welke begint bij het vermoeden, worden verantwoordelijkheden en acties van betrokkenen omschreven.

Acties bij het Signaleren van zorgelijke situaties en/of ontwikkelingsachterstand

Wij zijn niet bevoegd om “door te verwijzen”, maar wij kunnen wel advies geven aan ouders.

Wij hebben eens in de 3 maanden een vaste afspraak met het consultatiebureau. Hier bespreken wij de kinderen met een VVE indicatie, maar ook spreken wij onze zorg uit over de reguliere kindjes. Het consultatiebureau biedt de ouders vervolgens passende hulp aan als zij de zorg herkennen.

Wij hebben contact met de fysiotherapeut. Die komt jaarlijks langs om naar de kindjes te kijken en eventueel een motorische achterstand bij een kind te tackelen.

Wij hebben een korte lijn naar de logopedist. Zodra wij constateren dat er een spraak/taalprobleem is bij een kind adviseren wij ouders om naar een logopedist te gaan. Wij sturen de woordpakketten op naar de logopedist, zodat zij weten waar wij mee bezig zijn en waar wij tegenaan lopen.

Dit wordt in het intakegesprek met ouders allemaal besproken. Ouders zetten hier een handtekening voor. Zo weten ouders dat we proberen onze kinderen helemaal klaar te stomen voor het basisonderwijs.

Drie-uursregeling

Binnen de kinderopvang mag er bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, een aantal uur per dag worden afgeweken van de beroepskracht kindratio (BKR). Dit mag gedurende maximaal drie uur per dag. Dit betekent dat er tijdens die uren minder pedagogisch professionals ingezet mogen worden.

Als we afwijken van de beroepskracht-kind ratio(BKR), is minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten op de groep aanwezig. In KOVnet (ons administratieprogramma) wordt de aanwezigheid van de kinderen bijgehouden d.m.v. breng en haaltijden van het kind. Zo is inzichtelijk hoe laat een kind wordt gebracht en gehaald. KOVnet berekent automatisch het aantal medewerkers dat op een dag nodig is, bij twijfel wordt dit nagerekend op 1ratio.nl. De gangbare diensten en bijbehorende pauzetijden die wij hanteren zijn:

Dienst	**Tijden**	**Pauze tijden**
1	07.00 uur - 17.00 uur	12.30 - 13.00 uur
2	08.00 uur - 17.00 uur	12.00 - 12.30 uur
3	08.00 uur - 18.00 uur	12.00 - 12.30 uur
4	08.30 uur - 18.30 uur	13.00 - 13.30 uur

De pedagogisch professionals van één groep wisselen elkaar af voor pauze, zodat er altijd een vertrouwd gezicht achter blijft op de groep. Van de beschreven pauzetijden kunnen wij afwijken wanneer wij dit noodzakelijk achten om de best mogelijke zorg en aandacht te bieden aan onze kinderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kind dat moeilijk in slaap komt. Wij zullen wanneer nodig, enkel tijdens onderstaande situaties afwijken van de beroepskracht-kind ratio(BKR):

- Aan het begin van de dag
- Aan het eind van de dag
- Tijdens pauzes van pedagogisch professionals
- Onvoorziene noodsituaties

We hebben hiervoor gekozen omdat er tijdens deze vooraf vastgestelde uren de minste kinderen aanwezig zijn. Daarnaast zijn er tussen de middag kinderen die slapen, wat ervoor zorgt dat het wat rustiger is op de groep en de pedagogisch professionals dan verantwoord hun pauze kunnen nemen.

Onze pedagogisch afwegingen die daarbij gelden zijn:

- Aan het begin en het eind van de dag bestaat de mogelijkheid dat er afgeweken zal worden. Wij hebben gekozen voor deze twee tijdvakken, omdat kinderen op verschillende tijdstippen gebracht en gehaald worden. Hierdoor zullen activiteiten passend bij de leeftijd niet in het gedrang komen. Als er aan het eind van de dag te veel kinderen zijn voor één leidster, blijft er een collega langer aanwezig.

- Tijdens de pauzes van onze pedagogisch professionals liggen veel kindjes van 0-4 een middagdutje te doen of zijn aan het rusten. Hierdoor zijn er minder kinderen aanwezig op de groep waardoor de pedagogisch professionals verantwoord hun pauze kunnen gaan houden en individuele aandacht niet in het gedrang komt. Tijdens het afwijken van de beroepskracht-kindratio(BKR) zal de nadruk liggen op wat rustigere activiteiten aan tafel of in een speelhoek. De pedagogisch professional geeft het kind hier altijd een keus in.

Vier-ogenprincipe

Vanaf 1 juli 2013 is het 'vierogenprincipe' van kracht. Doel van de maatregel is het voorkomen van situaties waarin de gelegenheid bestaat tot het plegen van (seksueel) misbruik bij kinderen. Het vierogenprincipe houdt in dat er altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht.

- Gedurende de speelochtend/middag zijn er twee leidsters op de peutergroep van Eigenwijs en 1 of 2 bij de dagopvang groep. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de leidsters ook ouders aanwezig.
- Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar vaak even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen.
- De ruimtes in de speelzaal grenzen aan elkaar en zijn 'open'. Er zijn veel ramen. Men kijkt en loopt makkelijk bij elkaar binnen.
- De ruimtes hebben een toegangsdeur die open staat; De commode bevindt zich in de leefruimte. Het wc'tje is in de gang. Deze deur blijft open bij gebruik, zodat leidsters altijd met elkaar in contact staan.
- Ook zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur: als je gevoel zegt dat iets niet klopt, zeg je er wat van.
- Ongeacht het aantal kinderen op de groep, streven wij ernaar dat er altijd 2 leidsters in het pand aanwezig zijn.

11. Ouderbeleid

Visie op ouderbeleid

Ouders vormen niet de primaire doelgroep van de opvang. Om peuters optimale ontwikkelkansen te kunnen bieden, heeft elke opvang wel een taak ten opzichte van ouders. Niet in de laatste plaats omdat ouders verantwoordelijk zijn en blijven voor hun kinderen. De sluitende aanpak (het vormgeven van de doorgaande ontwikkelingslijn) zal in de eerste plaats door de ouders in de thuissituatie vormgegeven moeten worden. Informatie uitwisseling, overleg en afstemming m.b.t. de aanpak van de individuele kinderen zijn taken die iedere opvang ten opzichte van ouders heeft. Voor veel ouders werkt deze informatie-uitwisseling als opvoedingsondersteuning. Daarnaast blijkt de opvang in toenemende mate voor ouders op het gebied van opvoeding een vraagbaakfunctie te vervullen. Door het laagdrempelige karakter leggen ouders vrij gemakkelijk vragen, zorgen en/of andere opvoedkwesties neer bij de leidsters van de opvang. De opvang heeft ten aanzien van opvoedvragen een verwijzende taak en fungeert als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod van opvoedingsondersteuning. Het uitvoeren van dat aanbod moet door gespecialiseerde

deskundigen gebeuren. De opvang draagt bij aan contacten tussen ouders onderling waarbij (opvoeding)ervaringen kunnen worden uitgewisseld. En stimuleert dit ook door periodiek ouderavonden/activiteiten te organiseren.

Uitgangspunten van het ouderbeleid

In een goed contact tussen leidster en ouder is er wederzijds vertrouwen in elkaar, een vertrouwensband.

De opvang hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- Doel is dat alle ouders zich thuis en welkom voelen op de locatie
- Ouders krijgen regelmatig informatie over hoe met de kinderen wordt omgegaan zodat de ouders weten waar zij aan toe zijn
- Ouders krijgen voldoende gelegenheid om hun wensen en hun kritiek over te brengen
- Ouders hebben invloed op de uitvoering
- Ouders met verschillende visies en gewoonten in de opvoeding voelen zich geaccepteerd en gerespecteerd
- Ouders kunnen advies krijgen ten aanzien van de opvoeding en verzorging
- Tijdens informatiebijeenkomsten
- Op afspraak

Oudercommissie

Kindercentrum Eigenwijs heeft reeds een oudercommissie welke periodiek (minstens 4 keer per jaar samenkomt). De oudercommissie denkt mee over verschillende zaken zoals:

- Financieel beleid
- Personeelsbeleid
- Pedagogisch beleid
- Kwaliteit van dienstverlening
- Technische zaken
- Openingstijden
- Voeding
- Activiteiten

Zo houden wij samen de kwaliteit van Eigenwijs hoog en streven wij naar een gezonde en optimale opvang voor onze kinderen. Via oc@kindercentrumeigenwijs.nl is de oudercommissie te bereiken.

Klachtenregeling

Een belangrijk uitgangspunt voor onze organisatie is het aanbieden van diensten van kwalitatief hoog niveau. Toch is het mogelijk dat een ouder niet tevreden is over de dienstverlening. Wij vinden het belangrijk dat de ouder ons op de hoogte stelt van de klacht. Een klacht biedt ons de mogelijkheid de kwaliteit van onze dienstverlening te verbeteren.

Een klacht kan mondeling of schriftelijk in worden gediend bij een van de leidsters. Het is voor beide partijen het meest bevredigend de kwestie direct bespreekbaar te maken. Samen met de ouders wordt geprobeerd de klacht op te lossen. Wanneer na overleg de klacht niet naar tevredenheid is opgelost kan de klacht voor worden gelegd aan een externe klachtencommissie. Een ouder kan direct een klacht richten aan een onafhankelijke klachtencommissie.

Ook hebben wij een interne klachtenregeling. Deze staat op de website, net als onze beleidsplannen.